

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 38 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet trädde i kraft i december 1999. Enligt lagen skall myndigheterna i sin verksamhet iaktta god informationshantering, vilket bl.a. förutsätter att offentliga uppgifter lätt kan fås ur myndigheternas datasystem. Detta kan kräva ändringar i datasystemen. Enligt lagen skall datasystemen sättas i skick inom en övergångstid på tre år.

I propositionen föreslås att övergångsbestämmelsen i lagen ändras så att myndigheternas datasystem skall fås i sådant skick som lagen förutsätter inom fem år efter den dag då lagen allmänt trätt i kraft. Ändringen är nödvändig av kostnadsinbesparingsskäl samt för ordnande av styrningen av ändringsarbetena.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och bedömning av det

Lagstiftningen om offentlighet och sekretess reformerades 1999 i sin helhet genom lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och en del lagar som har samband den. De författningar som hörde till reformen trädde i kraft den 1 december 1999.

Ett av syftena med reformen är att genomföra en god informationshantering. Med hjälp av begreppet god informationshantering har man strävat efter att sammanfoga de myndighetsförpliktelser som gäller beaktande av olika slags intressen som sammanhänger med myndigheternas datamaterial. Sådana intressen är handlingars offentlighet och sekretess, deras arkivering, skyddet för personuppgifter och användningsbegränsningar för uppgifter samt datasäkerheten.

Bestämmelser om god informationshantering finns i 18 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Enligt lagen skall myndigheterna planera och sköta dokument- och informationshanteringen samt datasystemen och databehandlingen så att handlingsoffentlighet kan genomföras smidigt och så att handlingarna och datasystemen samt uppgifterna i dem arkiveras eller utplånas på ett behörigt sätt samt skyddet, integriteten och kvaliteten i fråga om handlingarna, datasystemen och uppgifterna i dem tryggas genom ändamålsenliga förfaranden och datasäkerhetsarrangemang med beaktande av uppgifternas betydelse och ändamål (18 § 1 mom. 4 punkten).

En god offentlighets- och sekretesstruktur hos handlingarna och datasystemen ingår i god informationshantering. En myndighet skall planera och genomföra sin administration av handlingar och information liksom de datasystem den använder så att handlingarnas offentlighet smidigt kan förverkligas och så att de sekretessbelagda uppgifterna skyddas och utplånas som sig bör. Denna skyldighet samt de övriga åtgärder som behövs för att en god informationshantering skall kunna genomföras kan kräva ändringar också i datasystemen.

Om den övergångstid som reserverats för ändringarna i datasystemen bestäms i 38 § lagen om offentlighet i myndigheternas

verksamhet. Enligt paragrafen skall datasystem som har tagits i bruk före lagens ikraftträdande skyddas och de åtgärder som krävs för att säkerställa skydd, integritet och kvalitet för uppgifterna i dem vidtas i enlighet med lagen inom tre år från dess ikraftträdande.

Det har visat sig att en övergångstid på tre år är alltför kort. Innan planeringen och genomförandet av ändringsarbetena kan ta vid måste myndigheterna ha hunnit kartlägga och uppskatta sitt datamaterial samt bedöma de risker som hänför sig till datasäkerheten och åtgärderna för minskande av dessa risker. Vid denna bedömning bör man i synnerhet inom statsförvaltningen för ledningen av datasäkerheten också ha tillgång till bestämmelser och anvisningar på lägre nivå. Sådana bereds vid finansministeriet.

I myndigheternas datasystem måste större ändringar regelmässigt göras med ca fem års mellanrum. Om de ändringar i datasystemen som beror på offentlighetslagstiftningen inte kan göras i samband med de normala ändringsarbetena, kommer ändringarna enligt finansministeriets uppskattningar att åsamka förvaltningen merkostnader på tiotals miljoner mark. Det handlar dock inte enbart om kostnader utan också om att de uppgifter som en god informationshantering förutsätter i form av utredning, planering och genomförande huvudsakligen måste utföras med hjälp av myndigheternas egna personalresurser, vid sidan av personalens övriga uppgifter.

2. Propositionens verkningar

Genom att datasystemen skall ändras inom en utsatt tid på fem år i stället för inom tre år såsom enligt den gällande lagen, kan betydande ekonomiska inbesparingar göras i kostnaderna för informationshanteringen inom förvaltningen. Ändringen inverkar däremot inte på omfattningen av rätten att i enlighet med offentlighetsprincipen ta del av handlingar.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid justitieministeriet.

DETALJMOTIVERING

1. Lag om offentlighet i myndigheternas verksamhet

fåtts i sådant skick senast den 30 november 2004.

38 §. *Övergångsbestämmelse.* Det föreslås att paragrafen ändras så att den tid inom vilken datasystemen skall fås i sådant skick som lagen förutsätter förlängs från tre år till fem år efter det att lagen allmänt trätt i kraft. Datasystemen skall således ha

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 38 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 21 maj 1999 om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) 38 § som följer:

38 §

Övergångsbestämmelse

De förteckningar och beskrivningar som avses i 18 § 1 mom. 1 och 2 punkten skall uppgöras inom ett år efter lagens ikraftträdande. Datasystem som har tagits i bruk före

lagens ikraftträdande skall skyddas och de åtgärder som krävs för att säkerställa skydd, integritet och kvalitet för uppgifterna i dem skall vidtas i enlighet med denna lag inom fem år efter lagens ikraftträdande.

Denna lag träder i kraft den 2000.

Helsingfors den 12 maj 2000

Republikens President

TARJA HALONEN

Justitieminister Johannes Koskinen

Lag

om ändring av 38 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
 ändras i lagen den 21 maj 1999 om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999)
 38 § som följer:

Gällande lag

38 §

Övergångsbestämmelse

De förteckningar och beskrivningar som avses i 18 § 1 mom. 1 och 2 punkten skall uppgöras inom ett år efter lagens ikraftträdande. Datasystem som har tagits i bruk före lagens ikraftträdande skall skyddas och de åtgärder som krävs för att säkerställa skydd, integritet och kvalitet för uppgifterna i dem skall vidtas i enlighet med denna lag inom tre år efter lagens ikraftträdande.

Förslag

38 §

Övergångsbestämmelse

De förteckningar och beskrivningar som avses i 18 § 1 mom. 1 och 2 punkten skall uppgöras inom ett år efter lagens ikraftträdande. Datasystem som har tagits i bruk före lagens ikraftträdande skall skyddas och de åtgärder som krävs för att säkerställa skydd, integritet och kvalitet för uppgifterna i dem skall vidtas i enlighet med denna lag inom fem år efter lagens ikraftträdande.

*Denna lag träder i kraft den
 2000.*